

PHỤ THUỘC HÀM VÀ DẠNG CHUẨN

- Phụ thuộc hàm
- Dạng chuẩn

PHỤ THUỘC HÀM

- Khái niệm phụ thuộc hàm
  - Hệ tiên đề phụ thuộc hàm
  - Bao đóng của tập phụ thuộc hàm
  - Bao đóng của tập thuộc tính
  - Phủ và phủ tối thiểu
  - Khóa và siêu khóa
-

KHÁI NIỆM PHỤ THUỘC HÀM

- Giả sử $R(U)$ là một lược đồ quan hệ trên tập thuộc tính U , X và Y là hai tập con (khác rỗng) bất kỳ của U , ta nói X xác định Y , hay Y phụ thuộc hàm vào X , ký hiệu $X \rightarrow Y$, khi và chỉ khi $\forall r$ trên R và $\forall t_1, t_2 \in r$, nếu $t_1[X] = t_2[X]$ thì $t_1[Y] = t_2[Y]$

KHÁI NIỆM PHỤ THUỘC HÀM

- Ví dụ
  - Với lược đồ $R(U)$ thì luôn có $U \rightarrow A, \forall A \in U$
  - Giả sử X là một khóa của lược đồ $R(\{A_1, A_2, \dots, A_k\})$ thì $X \rightarrow Y, \forall Y \subseteq \{A_1, A_2, \dots, A_k\}$
  - Trong DUAN(MS DA, TEN, DIACHI, MS_DV) có phụ thuộc hàm $TEN \rightarrow DIACHI, TEN \rightarrow DIACHI, MS\_DV$

HỆ TIÊN ĐỀ PHỤ THUỘC HÀM

- Giả sử F là một tập phụ thuộc hàm trên lược đồ $R(U)$, khi đó
  - Một PTH $X \rightarrow Y$ được gọi là được suy dẫn từ F nếu mọi quan hệ r trên R thỏa tất cả các PTH trong F thì r cũng thỏa $X \rightarrow Y$), ký hiệu $F \models X \rightarrow Y$
  - Tập PTH S được gọi là được suy dẫn (dẫn xuất) từ F nếu mọi phụ thuộc hàm trong S đều được dẫn xuất từ F

HỆ TIÊN ĐỀ PHỤ THUỘC HÀM

- Hệ tiên đề (luật cơ bản) Armstrong
  - Nếu $Y \subseteq X$ thì $X \rightarrow Y$ (phản xạ)
  - Nếu $Z \subseteq U$ và $X \rightarrow Y$, thì $XZ \rightarrow YZ$ (tăng trưởng)
  - Nếu $X \rightarrow Y$, và $Y \rightarrow Z$ thì $X \rightarrow Z$ (bắc cầu)

HỆ TIÊN ĐỀ PHỤ THUỘC HÀM

- Nếu $X \rightarrow Y$ thì $X \rightarrow Z, \forall Z \subseteq Y$ (luật phân rã)
- Nếu $X \rightarrow Y, X \rightarrow V$ thì $X \rightarrow YV$ (luật hợp)
- Nếu $X \rightarrow Y$ và $WY \rightarrow Z$ thì $WX \rightarrow Z$ (luật tựa bắc cầu)

BAO ĐÓNG CỦA TẬP PHỤ THUỘC HÀM

- Ta gọi tập F^+ là bao đóng của F nếu F^+ bao gồm F và tất cả các phụ thuộc hàm được suy dẫn từ F

BAO ĐÓNG CỦA TẬP PHỤ THUỘC HÀM

- Thuật toán tính bao đóng của F
    - Bước 1: $F^+ = F$
    - Bước 2: Áp dụng hệ luật Armstrong để tìm phụ thuộc hàm f được suy dẫn từ F^+ và bổ sung f vào F^+
    - Bước 3: Lặp lại bước 2 cho đến khi không tìm được thêm f nào khác từ F^+
-

BAO ĐÓNG CỦA TẬP PHỤ THUỘC HÀM

- Ví dụ
  - Cho $R(A,B,C)$ và $F=\{A \rightarrow B, B \rightarrow C\}$, tìm F^+
  - Ta có
    - ✓ $F^+ = F$
    - ✓ Ta có $f: A \rightarrow C$ là một phụ thuộc hàm được suy dẫn từ F^+ theo luật bắc cầu, $F^+ = F \cup \{f\} = \{A \rightarrow B, B \rightarrow C, A \rightarrow C\}$, không còn thêm được phụ thuộc hàm nào khác và F^+

BAO ĐÓNG CỦA TẬP THUỘC TÍNH

- Giả sử $R(U)$ là một lược đồ quan hệ, X là một tập thuộc tính trong U và F là một tập phụ thuộc hàm trên $R(U)$. Bao đóng của X theo F , ký hiệu là

$$X_F^+ = \cup \{Y \subseteq U \mid X \rightarrow Y \in F^+\}$$

BAO ĐÓNG CỦA TẬP THUỘC TÍNH

- Thuật toán tính bao đóng của X
  - Bước 1: Khởi tạo $X_F^+ = X$
  - Bước 2: Nếu có phụ thuộc hàm $f: Z \rightarrow V$ trong F , sao cho $Z \subseteq X_F^+$ và $V \not\subseteq X_F^+$ thì $X_F^+ = X_F^+ \cup V$
  - Bước 3: Lặp lại bước 2 cho đến khi không tìm thêm được phụ thuộc hàm f nào nữa
- Lưu ý: Thuật toán luôn dừng (do tập các thuộc tính hữu hạn), tại điểm dừng, tập X_F^+ chính là bao đóng của tập thuộc tính ban đầu

BAO ĐÓNG CỦA TẬP THUỘC TÍNH

- Ví dụ
  - Cho $R(U)$ với $U=\{A, B, C, D, E, F\}$ với tập phụ thuộc hàm $F = \{AB \rightarrow C, BC \rightarrow AD, D \rightarrow E, CG \rightarrow B\}$. Tìm AB_F^+
  - Theo thuật toán ta có
    - ✓ $AB_F^+ = AB$
    - ✓ $AB_F^+ = AB \cup \{C\} = ABC$ (do $AB \rightarrow C$)
    - ✓ $AB_F^+ = ABC \cup AD = ABCD$ (do $BC \rightarrow AD$)
    - ✓ $AB_F^+ = ABCD \cup \{E\} = ABCDE$ (do $D \rightarrow E$)

BAO ĐÓNG CỦA TẬP THUỘC TÍNH

- Hệ quả: Phụ thuộc hàm $f: X \rightarrow Y$ được suy dẫn từ F , nếu $Y \subseteq X_F^+$
- Ứng dụng
  - Kiểm tra sự tồn tại của phụ thuộc hàm $X \rightarrow Y$
    - ✓ Tính bao đóng của X
    - ✓ Nếu $Y \subseteq X^+$, thì kết luận tồn tại $X \rightarrow Y$
    - ✓ Ngược lại, kết luận không tồn tại $X \rightarrow Y$

BAO ĐÓNG CỦA TẬP THUỘC TÍNH

- Cho lược đồ $R(U)$ với $U = \{A, B, C, D, E, F\}$ và tập phụ thuộc hàm $\{AB \rightarrow C, BC \rightarrow AD, D \rightarrow E, CF \rightarrow B\}$, kiểm tra sự tồn tại của phụ thuộc hàm $AB \rightarrow D$
  - ✓ Dễ thấy $\{A, B\}^+ = \{A, B, C, D, E\} = U$, vì $\{D\} \subseteq \{AB\}^+$, nên tồn tại $AB \rightarrow D$
  - ✓ Vì $\{A, B, F\}^+ = \{A, B, C, D, E\}$ nên ABF là một khóa của $R(U)$

PHỦ VÀ PHỦ TỐI TIỂU

- Cho lược đồ $R(U)$, hai tập phụ thuộc hàm F_1 và F_2 trên $R(U)$ được gọi là tương đương, ký hiệu $F_1 \equiv F_2$, nếu và chỉ nếu $F_1^+ = F_2^+$
  - $F_1 \equiv F_2$ khi và chỉ khi F_1 được suy diễn từ F_2 và ngược lại
  - Ví dụ: $F_1 = \{A \rightarrow BC, A \rightarrow D, CD \rightarrow E\}$ và $F_2 = \{A \rightarrow BCD, CD \rightarrow E\}$ là tương đương
-

PHỦ VÀ PHỦ TỐI TIỂU

- Một tập phụ thuộc hàm F được gọi là phủ của tập phụ thuộc hàm E nếu mọi phụ thuộc hàm trong E đều thuộc F^+ (nghĩa là mọi phụ thuộc hàm trong E đều được suy dẫn từ F)
    - Ví dụ: $F = \{A \rightarrow B, B \rightarrow C\}$ là một phủ của $E = \{A \rightarrow B, B \rightarrow C, A \rightarrow C\}$
-

PHỦ VÀ PHỦ TỐI TIỂU

- Giả sử E là một tập phụ thuộc hàm, một tập phụ thuộc hàm F được gọi là phủ tối tiểu của E nếu F là phủ của E và thỏa ba điều kiện sau
    - Mọi phụ thuộc hàm trong F chỉ có một thuộc tính ở vế phải
    - Không tồn tại phụ thuộc hàm (dư thừa) $X \rightarrow A$ thuộc F sao cho $F \equiv F - \{X \rightarrow A\}$
    - Không tồn tại phụ thuộc hàm (không đầy đủ) $X \rightarrow A$ thuộc F sao cho có một tập $Z \subset X$ mà $F \equiv (F - \{X \rightarrow A\}) \cup \{Z \rightarrow A\}$
-

PHỦ VÀ PHỦ TỐI TIỂU

- Ví dụ: Giả sử $R(U)$ là một lược đồ với tập phụ thuộc hàm $E = \{A \rightarrow B, A \rightarrow C, B \rightarrow A, B \rightarrow C, C \rightarrow A, C \rightarrow B, AB \rightarrow C, AC \rightarrow B, BC \rightarrow A\}$.
- Thì có hai phủ tối tiểu của E
  - $F_1 = \{A \rightarrow B, B \rightarrow C, C \rightarrow A\}$
  - $F_2 = \{A \rightarrow B, B \rightarrow A, B \rightarrow C, C \rightarrow B\}$

PHỦ VÀ PHỦ TỐI TIỂU

Thuật toán tìm phủ tối thiểu của E

1. Set $F = E$.
  2. Replace each functional dependency $X \rightarrow \{A_1, A_2, \dots, A_n\}$ in F by the n functional dependencies $X \rightarrow A_1, X \rightarrow A_2, \dots, X \rightarrow A_n$
  3. for each $X \rightarrow A$ in F
    - for each attribute B that is an element of X
      - if $\{ \{F - \{X \rightarrow A\} \} \cup \{ (X - \{B\}) \rightarrow A \} \}$ is equivalent to F
      - then replace $X \rightarrow A$ with $(X - \{B\}) \rightarrow A$ in F
  4. For each remaining functional dependency $X \rightarrow A$ in F
    - if $\{F - \{X \rightarrow A\}\}$ is equivalent to F ,
    - then remove $X \rightarrow A$ from F
-

PHỦ VÀ PHỦ TỐI TIỂU

Ví dụ

Cho tập $E = \{B \rightarrow A, D \rightarrow A, AB \rightarrow D\}$ các phụ thuộc hàm trên $R(A, B, D)$, tìm phủ tối tiểu của E

1. Đặt $F = E$

2. Tất cả các phụ thuộc hàm đã ở dạng chuẩn (vế phải chỉ một thuộc tính)

3. Kiểm tra xem $AB \rightarrow D$ có thể được thay thế bởi $B \rightarrow D$ hay $A \rightarrow D$ không

Từ $B \rightarrow A$, ta có $BB \rightarrow AB$ hay $B \rightarrow AB$, vì $AB \rightarrow D$ suy ra $B \rightarrow D$. Vậy có thể thay $AB \rightarrow D$ bởi $B \rightarrow D$ nên $F \equiv \{B \rightarrow A, D \rightarrow A, B \rightarrow D\}$

4. Trong F có $B \rightarrow D$ và $D \rightarrow A$ suy ra $B \rightarrow A$, nên loại bỏ $B \rightarrow A$. Vậy $F \equiv \{B \rightarrow D, D \rightarrow A\}$ là phủ tối tiểu của E

SIÊU KHÓA

- Cho $R(U)$ là một lược đồ quan hệ, một tập con X của U được gọi là một siêu khóa của R nếu có phụ thuộc hàm $X \rightarrow U$ (hay $\forall t_1, t_2 \in r$ trên $R(U)$, nếu $t_1[X] = t_2[X]$ thì $t_1[U] = t_2[U]$)

SIÊU KHÓA

- Ví dụ
  - Trong DUAN(MS_DA, TEN, DIACHI, MS_DV), thì {MS_DA, TEN}, MS_DA và TEN là các siêu khóa

SIÊU KHÓA

- Tìm khóa (siêu khóa) X của $R(U)$
  - ✓ Tính bao đóng của X
  - ✓ Nếu $X^+ = U$, thì X là siêu khóa.
  - ✓ Ngược lại, kết luận X không phải là siêu khóa
- Cho lược đồ $R(U)$ với $U = \{A, B, C, D, E, F\}$ và tập phụ thuộc hàm $\{AB \rightarrow C, BC \rightarrow AD, D \rightarrow E, CF \rightarrow B\}$, kiểm tra tập $\{A, B, F\}$ có là siêu khóa hay không
  - ✓ Vì $\{A, B, F\}^+ = \{A, B, C, D, E\}$ nên ABF là một khóa của $R(U)$

KHÓA

- Cho $R(U)$ là một lược đồ quan hệ, một tập con X của U được gọi là một khóa của R nếu thỏa mãn hai điều kiện
    - X là một siêu khóa
    - Không tồn tại tập con thực sự Z của X sao cho $Z \rightarrow U$
-

KHÓA

- Ví dụ
  - Trong DUAN(MS_DA, TEN, DIACHI, MS_DV), thì MS_DA và TEN là các khóa

KHÓA

- Cho $R(U)$ và tập phụ thuộc hàm F , thuật toán tính các khóa của $R(U)$ như sau
  - Bước 1: Xác định tập các tổ hợp các thuộc tính 2^U , $\mathcal{K} = \emptyset$
  - Bước 2: $\forall$ tổ hợp $K \subseteq 2^U$
    - Nếu $K \rightarrow U$ (hay $K_F^+ = U$)
    - $\mathcal{K} = \mathcal{K} \cup \{K\}$ (thêm một siêu khóa K vào $\mathcal{K}$)
  - Bước 3: $\forall K \in \mathcal{K}$
    - Nếu $\exists K' \in \mathcal{K}$ sao cho $K' \subset K$
    - $\mathcal{K} = \mathcal{K} - \{K\}$ (thì loại siêu khóa K không phải là khóa ra khỏi $\mathcal{K}$)

KHÓA

- Cho $R(U)$ và tập phụ thuộc hàm F
    - Một thuộc tính được gọi là thuộc tính đích nếu nó chỉ xuất hiện ở vế phải của các phụ thuộc hàm trong F^+
    - Một thuộc tính được gọi là thuộc tính nguồn nếu nó chỉ xuất hiện ở vế trái của các phụ thuộc hàm trong F^+
    - Nhận xét:
      - Thuộc tính đích không xuất hiện trong bất kỳ khóa nào
      - Mọi thuộc tính nguồn phải xuất hiện trong tất cả các khóa
-

KHÓA

- Cho $R(U)$ và tập phụ thuộc hàm F , thuật toán tính các khóa của $R(U)$ cải tiến như sau
    - Bước 1: Xác định các tập thuộc tính đích D và nguồn N và các tổ hợp các thuộc tính $2^{U-D \cup N}$, $\mathcal{K} = \emptyset$
    - Bước 2: $\forall$ tổ hợp $K^* \subseteq 2^{U-D \cup N}$
      - Nếu $N \cup K^* \rightarrow U$ (hay $(N \cup K^*)_F^+ = U$)
      - $\mathcal{K} = \mathcal{K} \cup \{N \cup K^*\}$ (thêm một siêu khóa $N \cup K^*$ vào $\mathcal{K}$)
    - Bước 3: $\forall K \in \mathcal{K}$
      - Nếu $\exists K' \in \mathcal{K}$ sao cho $K' \subset K$
      - $\mathcal{K} = \mathcal{K} - \{K\}$ (thì loại siêu khóa K không phải là khóa ra khỏi $\mathcal{K}$)
-

KHÓA

- Ví dụ: Cho $R(A,B,C,D,E,G)$ với tập phụ thuộc hàm $F=\{AD \rightarrow B, EG \rightarrow A, BC \rightarrow G\}$, xác định các khóa của R
- Tính toán các khóa như sau:
  - ✓ Tập $D=\emptyset$ (không có thuộc tính đích)
  - ✓ Tập $N=\{C,D,E\}$
  - ✓ $2^{U-D \cup N} = \{G, A, B, GA, GB, AB, GAB\}$
  - ✓ Theo thuật giải (tính bao đóng của 7 tổ hợp thuộc tính) chỉ có 3 tổ hợp $K_1 = CDEG, K_2 = CDEA, K_3 = CDEB$ là các khóa của R

DẠNG CHUẨN

- Các vấn đề về thiết kế CSDL
  - Phân rã lược đồ quan hệ
  - Dạng chuẩn thứ nhất
  - Dạng chuẩn thứ hai
  - Dạng chuẩn thứ ba
  - Dạng chuẩn Boyce Codd
  - Phân rã về dạng chuẩn BCNF
  - Phân rã về dạng chuẩn ba
-

CÁC VẤN ĐỀ VỀ THIẾT KẾ CSDL

- Dư thừa dữ liệu (dữ liệu lặp đi lặp lại nhiều lần gây lãng phí không gian lưu trữ)
  - Xung đột dữ liệu (dữ liệu không nhất quán trong các không gian lưu trữ liên quan)
  - Mất mát dữ liệu (dữ liệu bị mất trong quá trình xử lý)
  - Một CSDL được thiết kế tốt phải hạn chế dư thừa, xung đột và mất mát dữ liệu trong quá trình xử lý dữ liệu
-

PHÂN RÃ LƯỢC ĐỒ QUAN HỆ

- Một phân rã của lược đồ $R(U)$, ký hiệu $\Omega = [R_1(U_1), R_2(U_2), \dots, R_k(U_k)]$, là một phép phân hoạch thỏa mãn hai điều kiện
  - $U_i \subseteq U$
  - $U = U_1 \cup U_2 \cup \dots \cup U_k$
- Một phân rã $D = [R_1(U_1), R_2(U_2), \dots, R_k(U_k)]$ của lược đồ $R(U)$ là đảm bảo duy trì tập thuộc tính nếu $R_1 \cup R_2 \cup \dots \cup R_k = R$

PHÂN RÃ LƯỢC ĐỒ QUAN HỆ

- Cho tập phụ thuộc hàm F trên R , phép chiếu F trên $R_i \subseteq R$, được ký hiệu $\pi_{R_i}(F)$, là tập phụ thuộc hàm $X \rightarrow Y$ trong F^+ sao cho $X \cup Y$ là tập con của R_i .
- Phép chiếu của F trên mỗi lược đồ R_i trong phân rã D của R là một tập phụ thuộc hàm trong F^+ sao cho tất cả các thuộc tính ở vế trái và phải của phụ thuộc hàm là ở trong R_i .
- Phân rã $D = \{R_1, R_2, \dots, R_m\}$ của R được gọi là duy trì phụ thuộc hàm theo F nếu $((\pi_{R_1}(F)) \cup \dots \cup (\pi_{R_m}(F)))^+ = F^+$.

PHÂN RÃ LŨỢC ĐỒ QUAN HỆ

- Phân rã $D = \{R_1, R_2, \dots, R_m\}$ của R theo tập phụ thuộc hàm F được gọi là không mất mát thông tin (lossless) nếu mọi quan hệ r trên R thỏa F thì $(\pi_{R_1}(r) * \dots * \pi_{R_m}(r)) = r$.

PHÂN RÃ LƯỢC ĐỒ QUAN HỆ

- Cho $R(U)$ là một lược đồ quan hệ, F là một tập phụ thuộc hàm trên $R(U)$ thì $\Omega = [R_1(U_1), R_2(U_2)]$ là một phân rã không mất mát thông tin đối với F khi và chỉ khi $U_1 \cap U_2 \rightarrow U_1 - U_2$ hoặc $U_1 \cap U_2 \rightarrow U_2 - U_1$

DẠNG CHUẨN THỨ NHẤT

- Một lược đồ quan hệ được gọi là ở dạng chuẩn thứ nhất (1NF) khi và chỉ khi các thuộc tính của nó chỉ nhận các giá trị nguyên tố

Quan hệ không 1NF

MS	TEN	DIADIEM
1	ABC	TP. Cần Thơ
		TP. Đà Nẵng
		TP. Hà Nội
		TP. Hồ Chí Minh
2	XYZ	TP. Đà Nẵng
		TP. Hà Nội
		TP. Hải Phòng

Quan hệ là 1NF

MS	TEN	DIADIEM
1	ABC	TP. Cần Thơ
1	ABC	TP. Đà Nẵng
1	ABC	TP. Hà Nội
1	ABC	TP. Hồ Chí Minh
2	XYZ	TP. Đà Nẵng
2	XYZ	TP. Hà Nội
2	XYZ	TP. Hải Phòng

DẠNG CHUẨN THỨ HAI

- Một lược đồ quan hệ được gọi là ở dạng chuẩn thứ hai (2NF) khi và chỉ khi nó ở dạng chuẩn thứ nhất và mọi thuộc tính không khóa phụ thuộc hàm đầy đủ vào khóa chính
- Ví dụ: Các quan hệ trên lược đồ THAMGIA_DA(MS_NV, MS_DA, SOGIO, TEN_NV, TEN_DA, DIADIEM) với các phụ thuộc hàm $MS\_NV, MS\_DA \rightarrow SOGIO$, $MS\_NV \rightarrow TEN\_NV$, $MS\_DA \rightarrow TEN\_DA$, $DIADIEM$ không ở dạng chuẩn thứ 2

DẠNG CHUẨN THỨ HAI

- Một lược đồ R được gọi là dạng chuẩn 2 (tổng quát) nếu mọi thuộc tính không khóa của R là không phụ thuộc bộ phận vào bất kỳ khóa nào của R

DẠNG CHUẨN THỨ BA

- Một lược đồ quan hệ được gọi là ở dạng chuẩn thứ ba (3NF) khi và chỉ khi nó ở chuẩn thứ hai và **không tồn tại thuộc tính không khóa của R phụ thuộc bắc cầu vào khóa chính**
  - Ví dụ
    - Các qua hệ trên lược đồ $R(S, A, I, P)$, $F = \{SI \rightarrow P, S \rightarrow A\}$, không ở 3NF, vì thuộc tính không khóa A phụ thuộc bắc cầu vào khóa chính SI
    - Các qua hệ trên lược đồ $R(C, S, Z)$, $F = \{CS \rightarrow Z, Z \rightarrow C\}$, là ở 3NF, vì mọi thuộc tính đều là thuộc tính khóa (CS và SZ là khóa)
-

DẠNG CHUẨN THỨ BA

- Một lược đồ R được gọi là dạng chuẩn 3 (tổng quát) nếu mọi phụ thuộc hàm không tầm thường $X \rightarrow A$ trong R , thì X là một siêu khóa hoặc A là một thuộc tính khóa của R

DẠNG CHUẨN BOYCE CODD

- Một lược đồ quan hệ R được gọi là ở dạng chuẩn Boyce – Codd (BCNF) khi và chỉ khi nó đạt dạng chuẩn thứ ba và với mọi phụ thuộc hàm $X \rightarrow A$ không tầm thường trên R ($A \notin X$) thì X là một siêu khóa
- Ví dụ: Các quan hệ trên $R(C, S, Z)$, $F = \{CS \rightarrow Z, Z \rightarrow C\}$, là ở 3NF, nhưng không ở BCNF vì trong $Z \rightarrow C$, Z không phải là siêu khóa

PHÂN RÃ VỀ DẠNG CHUẨN BA

- Input: Lược đồ $R(U)$ với tập phụ thuộc hàm F
  - Output: Tập các lược đồ R_i dạng 3NF duy trì tập phụ thuộc hàm là kết quả của phép phân rã từ R
    - 1. Tìm một phủ tối tiểu G của F
    - 2. Với mỗi vế trái các phụ thuộc hàm $X \rightarrow A_1, X \rightarrow A_2, \dots, X \rightarrow A_k$ trong G tạo một lược đồ $R_i(X, A_1, A_2, \dots, A_k)$
    - 3. Đặt mọi thuộc tính còn lại (chưa xuất hiện trong bất kỳ lược đồ nào) vào trong một lược đồ duy nhất (để đảm bảo duy trì các thuộc tính)
-

PHÂN RÃ VỀ DẠNG CHUẨN BA

- Ví dụ
  - $R(A,B,C,D)$ với $F = \{B \rightarrow C, B \rightarrow D\}$ được phân rã thành dạng chuẩn ba là $R_1(B,C,D)$ với khóa là B

PHÂN RÃ VỀ DẠNG CHUẨN BA

Ví dụ

- Cho lược đồ $U(\text{Emp\_ssn}, \text{Pno}, \text{Esal}, \text{Ephone}, \text{Dno}, \text{Pname}, \text{Plocation})$, trong đó Emp_ssn , Esal , Ephone là mã số, lương và số điện thoại nhân viên, Pno , Pname , Plocation là mã số, tên và vị trí dự án. Dno mã số đơn vị.
- Các phụ thuộc hàm trên U là: $f_1: \text{Emp\_ssn} \rightarrow \{\text{Esal}, \text{Ephone}, \text{Dno}\}$, $f_2: \text{Pno} \rightarrow \{\text{Pname}, \text{Plocation}\}$, $f_3: \text{Emp\_ssn}, \text{Pno} \rightarrow \{\text{Esal}, \text{Ephone}, \text{Dno}, \text{Pname}, \text{Plocation}\}$

PHÂN RÃ VỀ DẠNG CHUẨN BA

Bước 1

- Từ f_3 dễ thấy $\{Emp\_ssn, Pno\}$ là một khóa của U , nên $F = \{Emp\_ssn \rightarrow Esal, Ephone, Dno; Pno \rightarrow Pname, Plocation; Emp\_ssn, Pno \rightarrow Esal, Ephone, Dno, Pname, Plocation\}$ là tập phụ thuộc hàm trên.
- Áp dụng thuật toán tìm phủ tối thiểu ta có Pno là dư thừa trong $Emp\_ssn, Pno \rightarrow Esal, Ephone, Dno$ và Emp_ssn là dư thừa trong $Emp\_ssn, Pno \rightarrow Pname, Plocation$. Vì vậy phủ tối thiểu là $G = \{Emp\_ssn \rightarrow Esal, Ephone, Dno; Pno \rightarrow Pname, Plocation\}$ (chỉ chứa f_1 và f_2, f_3 dư thừa)

PHÂN RÃ VỀ DẠNG CHUẨN BA

Bước 2

- Dạng chuẩn 3: $R_1(\text{Emp\_ssn}, \text{Esal}, \text{Ephone}, \text{Dno})$, $R_2(\text{Pno}, \text{Pname}, \text{Plocation})$, các thuộc tính trong U đã ở trong R_1 và R_2
- Lưu ý dạng chuẩn 3 duy trì tập phụ thuộc hàm trên phủ tối tiểu, không duy trì tập phụ thuộc hàm gốc F , khóa $\{\text{Emp\_ssn}, \text{Pno}\}$ bị mất trong tập các lược đồ dạng chuẩn 3 dẫn đến mất thông tin

PHÂN RÃ VỀ DẠNG CHUẨN BA

- Có thể dư thừa dữ liệu
  - Không tổn thất thông tin
  - Bảo toàn phụ thuộc hàm
-

PHÂN RÃ VỀ DẠNG CHUẨN BA

- Input: Lược đồ $R(U)$ với tập phụ thuộc hàm F
  - Output: Tập các lược đồ R_i dạng 3NF là kết quả của phép phân rã từ R
    - Bước 1: Tìm một phủ tối thiểu G của F
    - 2. Với mỗi vế trái các phụ thuộc hàm $X \rightarrow A_1, X \rightarrow A_2, \dots, X \rightarrow A_k$ trong G tạo một lược đồ $R_i(X, A_1, A_2, \dots, A_k)$
    - 3. Nếu không có lược đồ nào chứa một khóa của R thì tạo thêm một lược đồ chứa tất cả các thuộc tính của khóa
    - Bước 4: Loại bỏ các lược đồ dư thừa trong tập các lược đồ kết quả (một lược đồ Q được gọi là dư thừa nếu Q là kết quả được chiếu của một lược đồ S khác)
-

PHÂN RÃ VỀ DẠNG CHUẨN BA

Ví dụ

- Áp dụng thuật toán cho ví dụ trước ta có dạng chuẩn 3 duy trì phụ thuộc hàm, không mất thông tin: $R_1(\text{Emp\_ssn}, \text{Esal}, \text{Ephone}, \text{Dno})$, $R_2(\text{Pno}, \text{Pname}, \text{Plocation})$, $R_3(\text{Emp\_ssn}, \text{Pno})$
  - Lưu ý: $R_3(\text{Emp\_ssn}, \text{Pno})$ là lược đồ bổ sung trong bước 3 của thuật toán. Không có lược đồ dư thừa trong các lược đồ kết quả.
-

PHÂN RÃ VỀ DẠNG CHUẨN BCNF

- Hạn chế dư thừa dữ liệu
- Không tổn thất thông tin
- Không bảo toàn phụ thuộc hàm (vì mọi PTH phải chứa khóa)

PHÂN RÃ VỀ DẠNG CHUẨN BCNF

- Input: Lược đồ $R(U)$ với tập phụ thuộc hàm F
  - Output: Tập các lược đồ $R_i(U_i)$ là kết quả của phép phân rã $R(U)$ thành dạng BCNF không mất mát thông tin
    - Bước 1: Kiểm tra $R(U)$ có vi phạm BCNF hay không, nếu không trả về kết quả là $R(U)$
    - Bước 2: Nếu $R(U)$ vi phạm, chọn một phụ thuộc hàm $X \rightarrow A$ mà X không là siêu khóa, phân rã $R(U)$ thành hai lược đồ $R_1(XA)$ và $R_2(U-A)$ (lưu ý $R_1 \cap R_2 = X$, $X \rightarrow R_1 - R_2 = A$, trong đó $U_1 = XA$ và $U_2 = U - A$)
    - Bước 3: Tính tập phụ thuộc hàm F_1^+ , F_2^+ trên R_1 , R_2
    - Bước 4: Lặp lại bước 2 và 3 cho R_1 và R_2 cho đến khi mọi lược đồ đều ở dạng chuẩn BCNF
-

PHÂN RÃ VỀ DẠNG CHUẨN BCNF

- Ví dụ: Với $R(A,B,C,D)$, $F = \{A \rightarrow B, B \rightarrow C, CD \rightarrow A\}$
  - Khóa là CD nên R không là BCNF
  - Từ $A \rightarrow B$ phân rã R thành 2 lược đồ dạng BCNF là $R_1(A,B)$ với $F_1^+ = \{A \rightarrow B\}$ và $R_2(A, C, D)$ với $F_2^+ = \{CD \rightarrow A\}$